

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1575/25-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-289/25-J

Název	Chaloupky o.p.s. a lesní mateřská škola
Sídlo	675 29 Kněžice 109
E-mail	info@chaloupky.cz
IČO	25 557 475
Identifikátor	600 030 784
Právní forma	obecně prospěšná spol.
Zastupující	RNDr. Jozef Zetěk
Zřizovatel	62/88 ZO Českého svazu ochránců přírody Kněžice
Místo inspekční činnosti	Baliny 1 Horní Krupá 39 Kněžice 109 Ostrůvek 288, Velké Meziříčí parc. č. 502/1, Třebíč Široká 378, Brtnice Zašovice 13
Inspekční činnost na místě	10. a 12.–14. 11. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Školské zařízení Chaloupky o. p. s. (dále školské zařízení) a lesní mateřská škola (dále LMŠ) jsou největším poskytovatelem environmentálního vzdělávání v Kraji Vysočina a jedním z největších pobytových středisek ekologické výchovy v České republice.

Lesní mateřská škola vzdělávala ke dni inspekční činnosti 11 dětí. Dvě z nich plnily povinné předškolní vzdělávání a jedno nedovršilo tří let věku.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouhodobý plán rozvoje školského zařízení stanovuje oblasti vzdělávacích programů, personální, finanční, materiální a rozvoj jednotlivých pracovišť. Některé plánované cíle se již podařilo splnit (např. navýšit počty zájmových útvarů a táborových činností spojených s pobytem, dokončit část rozsáhlé rekonstrukce v Balínách) nebo se průběžně plní (např. provoz LMŠ).

Školské zařízení systematicky rozvíjí pozici vzdělávacího a metodického centra. Účelně poskytuje školám a zájemcům nejen další vzdělávání, poradenskou a metodickou podporu, ale realizuje i rozsáhlou metodickou a publikační činnost. Činnost probíhá na odloučených pracovištích. Vzdělávací programy pracovišť se promyšleně profilují v tématech environmentální výchovy s ohledem na jejich specifika. Na základě efektivní spolupráce a koordinace pedagogických a projektových pracovníků vzniká pestrá programová nabídka, která pozitivně ovlivňuje environmentální podvědomí. Důkazem je skutečnost, že zájem škol převyšuje možnosti školského zařízení.

Organizace se vyznačuje aktivním přístupem k dalšímu vzdělávání zaměstnanců a vytvářením dostatečného prostoru pro jejich seberealizaci. Je zaměřeno zejména na oblast metodiky environmentální výchovy či lektorských dovedností.

Pozitivní je, že některá pracoviště poskytují mimo jiné i vzdělávací programy cíleně zaměřené na skupiny účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami všech věkových kategorií. Část pracovišť je přizpůsobena i pro imobilní žáky a dospělé (např. bezbariérový přístup, toalety). Většina rozsáhlých investic se uskutečňuje díky bohaté projektové činnosti školského zařízení, vstřícnosti zřizovatele, čerpání dotací či podpoře Kraje Vysočina.

LMŠ úspěšně realizuje koncepční záměry zaměřené na ekovýchovné aktivity a projekty podporující udržitelný rozvoj. Daří se jí vytvářet širší spolupracující komunitu či rozvíjet vzdělávání v kontextu celoročního kontaktu s přírodou. LMŠ zpravidla hledá a uplatňuje cesty ke zkvalitnění poskytovaného předškolního vzdělávání prostřednictvím různých metod a partnerské spolupráce. Provázanost mezi vyhodnocováním výsledků, následným přijímáním opatření ke zlepšení však není dostatečně zřejmá, což snižuje efektivitu plánování a rozvoje školy.

Vzdělávání probíhající v dostupných přírodních podmínkách tak dětem umožňuje prožívat přiměřená rizika v souladu s filozofií alternativní mateřské školy. Nebezpečím je však vysoká míra fluktuace pedagogických pracovníků v LMŠ, z nichž většina není kvalifikovaná, což omezuje dlouhodobý a systematický profesní rozvoj a schopnost reagovat

na potřeby školy. Opakovaně je nutné řešit základní metodické vzdělávání v oblasti lesní pedagogiky. To zpomaluje posun školy ve vzdělávací oblasti od poslední inspekční činnosti.

LMS prioritně spolupracuje se zákonnými zástupci docházejících dětí a aktivně podporuje jejich zapojení do života školy. Dobrou praxí je nabídka kroužku, který umožňuje rodičům s dětmi (zájemci o docházku) jednou týdně vyzkoušet polodenní pobyt venku. Tato forma přispívá k lepší adaptaci dětí, informovanosti rodičů a budování partnerských vztahů, zejména v rámci kmenové organizace. Mezigenerační projekty jsou systematicky začleňovány do vzdělávacího procesu a podporují sociální soudržnost komunity. Instituce aktivně podporuje mezigenerační spolupráci a vytváří prostředí, které přirozeně integruje stáří jako nedílnou součást života. Tento přístup je posílen blízkostí zařízení pro seniory a nově navázanou spoluprací v oblasti zajištění stravovacích služeb. Realizované aktivity propojují děti a seniory, čímž rozvíjejí vzájemný respekt a porozumění. Tyto iniciativy přispívají k upevňování hodnot solidarity, tolerance a občanské odpovědnosti. Mezigenerační projekty jsou systematicky začleňovány do vzdělávacího procesu a podporují sociální soudržnost komunity.

Zkvalitněné zázemí pro děti v LMS přispělo k vyššímu komfortu a bezpečnosti při pobytu v přírodě. Zefektivnění využívání pozemku rozšiřuje možnosti vzdělávací nabídky, umožňuje lepší organizaci aktivit a zároveň účelněji podporuje environmentální výchovu i praktické dovednosti dětí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání LMS bylo zaměřeno na podporu pozitivního sociálního chování, pomoci druhým a rozvoje empatií, vycházející z uvědomění si vlastní identity. Vzdělávací prostředí vykazovalo vysokou míru pohody, přátelství a respektu. Děti přicházely postupně, po přivítání s pedagogy se volně zapojovaly do probíhajících činností nebo si vybíraly jiné aktivity, nejčastěji spontánní pohyb po zahradě či hry s přírodninami. Pedagogové dětem poskytovali velkou volnost, přitom je empaticky vedli ke vzájemné úctě, respektu ke všemu živému a k rozvoji komunikačních dovedností.

Po příchodu všech dětí učitelé ukončili spontánní činnosti a společně přivítali děti písni s hudebním doprovodem, seznámili je s programem dne a cílem výpravy. Každodenní výpravy byly doprovázeny kvalitně připravenou vzdělávací nabídkou s využitím jednoduchých pomůcek, vzdáleností volenou s ohledem na nejmladší děti. Děti měly dostatek příležitostí ke spontánním pohybovým aktivitám, pozorování přírody a tvořivým činnostem s přírodninami, možnosti zažívat bezpečná rizika.

Ve vzdělávání se však minimálně objevovala adresná pochvala, vzájemné hodnocení a sebehodnocení dětí, stejně jako shrnutí toho, o čem si povídaly a co se učily. Absence těchto prvků omezuje rozvoj schopnosti dětí reflektovat vlastní učení, poskytovat zpětnou vazbu ostatním a uvědomovat si dosažené pokroky.

Systém programů přírodovědného vzdělávání je velmi pečlivě a odborně zpracován a je využitelný i pro vzdělávání na různých typech škol. V programech byl patrný pozitivní přístup ke svěřencům s didaktickým nadhledem a nadšením pedagogů pro práci. Prováděné činnosti byly promyšlené a v souladu se stanovenými plány, přizpůsobeny dosavadním znalostem, schopnostem, vědomostem a možnostem účastníků a s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám. Pedagogové přistupovali ke svým svěřencům vstřícně, propojovali činnosti zájmového vzdělávání s reálným životem, podporovali u účastníků iniciativu, aktivitu, kreativitu, pocit důležitosti a odpovědnosti. Rozvíjeli jejich přirozený talent a dbali

na jejich vlastní hodnocení práce. Vždy bylo patrné pozitivní klima, účastníci mezi sebou navzájem komunikovali, sdělovali si výsledky práce a vzájemně si radili. Zjevná byla jejich motivace a zájem o individuální i společné aktivity v rámci skupinové spolupráce.

Pilířem činnosti školského zařízení je realizace denních a týdenních výukových programů, převážně s využitím zázemí pracovišť. Některé programy jsou na míru upraveny pro seniory i znevýhodněné účastníky. Při výukových programech pro žáky základní školy byly postupně naplňovány stanovené vzdělávací cíle a rozvíjeny klíčové kompetence žáků. Rovněž byly zaznamenány různé formy a metody práce (např. terénní pozorování spojené s měřením, sběrem údajů a jejich vyhodnocováním a interpretací, práce s pracovními listy nebo literaturou, samostatná nebo skupinová práce či vlastní rukodělná činnost). Výrazným znakem všech činností bylo jejich mezipředmětové propojení. U všech účastníků jednotlivých programů byly na kvalitní úrovni rozvíjeny teoretické znalosti i praktické dovednosti.

Táborová činnost a pobytové akce tvoří další pilíř nabídky zájmového zařízení. Nabídka je velmi pestrá, v uplynulém školním roce proběhla řada různých akcí v době letních i vedlejších prázdnin. Akce jsou vždy tematicky zaměřené a hojně úspěšně využívány.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání dětí v LMS byly celkově na dobré úrovni. Děti byly komunikativní, otevřené, přátelské, snadno navazovaly kontakty s vrstevníky i dospělými. Aktivně řešily problémy, prokazovaly obratnost v přírodním terénu a vysokou míru znalostí o přírodě, jejích zákonitostech, cyklech a proměnách. Děti v povinném předškolním vzdělávání měly osvojeny základy hygienických, kulturních, pracovních a sebeobslužných činností, dokázaly pracovat podle pokynů a udržet pozornost po delší dobu. Přirozeně uplatňovaly vynalézavost a kreativitu. Individuální vzdělávání škola monitorovala prostřednictvím funkčních záznamů o ověřování očekávaných výstupů (posun od poslední inspekční činnosti) a poskytovala zákonným zástupcům průběžnou podporu a konzultace.

Ověřování úspěšnosti dětí v navazujícím stupni vzdělávání však neprobíhá, což omezuje možnost získat zpětnou vazbu pro hodnocení efektivity vzdělávacího procesu.

Širokou nabídku aktivit pro všechny věkové kategorie zařízení průběžně doplňuje a obměňuje na základě poptávky a získaných zkušeností. Promyšleně sestavované akce jsou realizovány s účelným využitím všech forem zájmového vzdělávání (pravidelná, táborová, osvětová, příležitostná činnost a individuální práce). V průběhu realizovaných výukových programů se daří vést účastníky k poznávání přírody, jednoduchých výrobních procesů a směřovat je k udržitelnému způsobu života. Řady akcí se s úspěchem účastní i dospělí zájemci. Zkušenosti s environmentální výchovou a vzděláváním a ochranou přírody jsou promyšleně uplatňovány i v rámci provozování sociální rehabilitace (zahradní terapie v sociálně-terapeutických programech pro osoby se speciálními sociálními potřebami).

Výukové programy efektivně propojují teoretické poznatky s praktickými dovednostmi. Mají jasně stanovené cíle, rozvíjejí znalosti a dovednosti a podporují rozvoj postojů. Důraz je kladen na zapojení smyslového vnímání, názornost, podporu kreativity a možnost diskuse.

V rámci zpětné vazby poskytované ze strany škol či jiných institucí mají lektori užitečné informace o přesahu prožitkového učení pro další rozvoj účastníků. Vedení zařízení průběžně vyhodnocuje účelnost nabízených vzdělávacích okruhů a využívaných forem práce.

Školské zařízení organizuje pravidelně soutěže s přírodovědnou tematikou pro žáky základních i středních škol. Chaloupky jsou pravidelným organizátorem krajských kol Ekologické olympiády, pod jejich záštitou se konala i některá celostátní kola.

Zařízení pořádá také vzdělávací akce pro učitele škol. Pedagogičtí pracovníci se vzdělávají v tématech učení v přírodě, využití školních pozemků, praktické péče o školní zahrady a badatelské vzdělávání.

Zařízení dobře naplňuje i své dílčí poslání předávat nabyté zkušenosti dalším zájemcům na celostátní úrovni. Ojedinelá je spolupráce škol z České republiky a Rakouska v environmentální oblasti, kdy žáci spolupracují na vzájemných projektech a následně je poté společně konzultují a předávají si získané poznatky. Mimořádná je rozsáhlá metodická a publikační činnost (např. metodické materiály, učební pomůcky). Pracovníci zařízení vytvářejí řadu výukových materiálů a metodik jako podporu pro všechny, kteří se chtějí podílet na udržitelném rozvoji. K tomuto účelu je s úspěchem provozován např. metodický portál Školní zahrada (včetně elektronické verze stejnojmenného časopisu). V současné době se publikační činnost zaměřuje na vydávání, metodické vedení a koordinaci autorských týmů regionálních učebnic v Kraji Vysočina.

Na celostátní úrovni je školské zařízení aktivně zapojeno do činnosti Sítě sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina a také Asociace LMŠ. Dále poskytuje metodickou podporu školám v rámci krajských sítí MRKEV. Na regionální úrovni se školské zařízení zapojuje do realizace v oblasti vzdělávání Místních akčních plánů a Krajského akčního plánu. Významné je zapojení také do regionálního rozvoje v rámci Místních akčních skupin Podhorácko a Velkomeziříčsko. Samozřejmostí je promyšlená spolupráce pracovišť s okolními obcemi či městy na místních aktivitách.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Došlo ke zkvalitnění systému pedagogické diagnostiky a poskytované zpětné vazby v LMŠ.
- Bylo zkvalitněno zázemí pro děti a zefektivněno využívání pronajatého pozemku LMŠ.
- Dokočení rekonstrukce části zařízení Baliny.

Silné stránky

- Otevřenost a vstřícnost školského zařízení směrem k účastníkům, rodičům i veřejnosti vytváří pro účastníky vzdělávání zázemí rodinného charakteru a přispívá k rozvoji jejich sociálních a občanských kompetencí. (3.2)
- Ojedinelá spolupráce škol z České republiky a Rakouska v environmentální oblasti. (1.5)
- Lesní mateřská škola podporuje mezigenerační spolupráci a začleňuje stáří jako přirozenou součást života prostřednictvím společných aktivit, které rozvíjejí respekt, empatii a sociální soudržnost. (1.5)
- Zkvalitněné zázemí a efektivní využití pozemku v lesní mateřské škole zlepšilo podmínky pro děti i pedagogy, podpořilo kvalitní vzdělávání a pobyt v přírodě. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostatečný počet kvalifikovaných pedagogických pracovníků omezuje možnosti školského zařízení rozšířit nabídku volitelných aktivit a vzdělávacích programů, což snižuje variabilitu a individualizaci vzdělávacího procesu. (3.1)
- Vysoká fluktuace převážně nekvalifikovaných pedagogických pracovníků zpomaluje profesní rozvoj LMS a vyžaduje opakované základní vzdělávání v lesní pedagogice. (2.3)
- Ve vzdělávání dětí chyběla adresná pochvala, vzájemné hodnocení a sebehodnocení dětí, stejně jako shrnutí toho, o čem si povídaly a co se učily. Absence těchto prvků omezuje rozvoj reflexe a zpětné vazby ve vzdělávacím procesu. (4.3)
- Neprobíhá ověřování úspěšnosti dětí v navazujícím stupni vzdělávání, chybí zpětná vazba pro hodnocení efektivity vzdělávacího procesu. (5.3)
- Není zřejmá provázanost mezi vyhodnocováním výsledků a přijímáním opatření ke zlepšení stavu, což omezuje efektivní využití získaných informací pro rozvoj LMS. (2.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Stabilizovat pedagogický tým prostřednictvím podpory kvalifikace, zlepšení pracovních podmínek a zavedení motivačních prvků, které podpoří dlouhodobou spolupráci a sníží fluktuaci.
- Zavést systém ověřování úspěšnosti dětí v navazujícím stupni vzdělávání, například prostřednictvím zpětné vazby od základních škol nebo sledování adaptace dětí. Tyto informace využít k hodnocení efektivity vzdělávacího procesu a k plánování jeho dalšího rozvoje.
- Zařadit vzdělávání pedagogů v oblasti hodnocení vzdělávacího procesu a vzdělávání dětí, začlenit adresnou pochvalu do každodenní praxe, rozvíjet vzájemné hodnocení a sebehodnocení, zavést pravidelné shrnutí činností a systematicky využívat hospitační činnost k podpoře kvality pedagogické práce.
- Zajistit větší propagaci LMS s cílem zvýšení počtu dětí a osvěty, navázat sdílení dobré praxe s jinými lesními mateřskými školami, aby se podpořila efektivita kvality vzdělávání a stabilita školy.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě

písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Učíme se věci přírody“, platnost od 1. 9. 2021
2. Školní vzdělávací program školského zařízení, platnost od 1. 6. 2024
3. Roční plán, školní rok 2025/2026
4. Třídní kniha lesní mateřské školy, školní rok 2025/2026
5. Diagnostika dětí, školní rok 2025/2026
6. Docházka dětí, školní rok 2025/2026
7. Organizační a pedagogické rady, školní rok 2025/2026
8. Hospitační záznamy, školní rok 2024/2025
9. Minimální preventivní program, ze dne 1. 9. 2021
10. Evaluace tematických bloků, školní rok 2025/2026
11. Organizační řád, ze dne 1. 9. 2021
12. Provozní řád, ze dne 29. 8. 2024
13. Hodnotící zpráva, období 2021–2025
14. Dlouhodobý plán rozvoje vzdělávání 2019–2025 a 2026–2030

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Mgr. Eva Švihálková, školní inspektorka

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

2. 12. 2025